

Saksdokumenter:

Rapport nr. 46/2010 **Kjell Magne Bondevik**

Rapport fra møte i Commission of the Churches on International Affairs (CCIA) i Durres, Albania, 2.-8. oktober 2010 (*vedlagt*)

Støtte fra UD til International Ecumenical Peace Convocation, 17.-25. mai 2011 på Jamaica (*vedlegg*)

Rapport fra møte i KV's sentralkomité 16.-23. februar 2011 (*ettesendes eller muntlig orientering*)

Fornyelsesarbeidet i KV (*muntlig orientering*)

Saker i de økumeniske organisasjonene

Kirkenes Verdensråd (KV)

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd tar følgende saker til orientering.

1. Rapport fra møte i Commission of the Churches on International Affairs (CCIA) i Durres, Albania, 2.-8. oktober 2010
2. Støtte fra UD til International Ecumenical Peace Convocation, 17.-25. mai 2011 på Jamaica
3. Rapport fra møte i KV's sentralkomité 16.-23. februar 2011

Rapport fra møte i Commission of the Churches on International Affairs (CCIA) i Durres, Albania, 2.-8. oktober 2010

v/Kjell Magne Bondevik:

CCIA er KVs kommisjon for internasjonale spørsmål. Dette var det tredje møte i denne kommisjonen. Det første var i Genève i september 2007 og det andre på Cuba i mars 2009.

På det første møtet konsentrerte vi oss om å drøfte kommisjonens arbeid og prioriteringer, og vi nedsatte fire arbeidsgrupper. På det neste møtet sto konsekvensen av finanskrisen i fokus, samtidig som vi drøftet det internasjonale samfunns forhold til Cuba.

Denne gangen hadde vi drøftinger om internasjonale utviklingstrekk, etter innledninger fra generalsekretær Olav Fykse Tveit, kommisjonens direktør Mathews George Chunakara og undertegnede som kommisjonens leder/Moderator. (Manus til mitt innlegg følger vedlagt).

Videre var det innledninger og drøftinger om situasjonen for kirkene og religionsfriheten i tidligere kommunistland i Øst-Europa samt rapporter fra arbeidsgruppene og sekretariatet og drøftinger basert på disse. (Program for møtet er vedlagt).

Kommisjonens arbeid er preget av at CCIA er en sammenslåing av tre tidligere kommisjoner. Mandatet er derfor bredt og dekker tre programområder vedtatt av KVs Sentralkomité i September 2006 for perioden 2007-2013: P3; Public Witness: Adressing Power, Affirming Peace, P4; Justice, Diakonia and Responsibility for Creation og P6; Inter-religious Dialogue and Cooperation.

"Rettsferdig fred" sto sentralt i drøftingene på dette kommisjonsmøtet. Det var enighet om å fokusere på dette i tiden fram til den store fredskonferansen i Kingston, Jamaica, i mai 2011, og at KVs tiår mot vold vil finne sin avslutning ved denne konferansen.

Kommisjonen (som er et rådgivende organ) vedtok flere anbefalinger til KVs sentralkomité, blant annet:

- Økt vekt på utfordringer knyttet til migrasjon
- Støtte til økumeniske programmer i Irak og Colombia
- Økt vekt på økumenisk og interreligiøs dialog i alle KVs programmer
- Inkludering av urbefolkningsperspektiv i alle KVs programmer og aktiviteter

Kommisjonen ønsker også bedre tilbakerapportering fra sentralkomiteen om hvordan dens anbefalinger blir fulgt opp.

Kommisjonen nedsatte fire arbeidsgrupper blant sine medlemmer som skal jobbe fram til neste kommisjonsmøte med følgende temaer:

- Fred og sikkerhet
- Rettigheter for migranter og fremmedarbeidere
- Religionsfrihet (inkludert forholdet mellom stat og kirke)
- "Fred i samfunnet" (med fokus på FNs tusenårsmål).

Neste møte i kommisjonen blir i Kina i april 2012.

The address of The Moderator of the CCIA, Kjell Magne Bondevik, at the meeting of the CCIA 4th October 2010 - Tirana

Dear friends,

It is good to see you all again. When we only meet every 18 months, it is not easy to have continuity in our discussions.

Allow me therefore to briefly remind you of what I talked about in my two previous addresses to the Commission; in Geneva September 2007 and on Cuba March 2009:

In my first intervention I talked about Jesus as our main inspiration for our lives also in the public sphere and about guiding Christian ethical ideas. I raised issues like inter-religious dialogue, the Israeli-Palestinian conflict, the UN millennium Development Goals, globalization and trade, HIV/AIDS, climate change, Human rights and immigration. A broad specter of challenges.

In my address in our second meeting in Cuba March 2009, I talked about the financial crisis, which was the main issue on the agenda for that meeting.

In this third meeting of ours, I wish to prioritize the following topics:

- Interreligious dialogue
- Protection of Holy Sites
- The Israeli/Palestinian conflict
- Freedom of religion

Interreligious dialogue

Interreligious dialogue is a prioritized challenge for WCC, as outlined in the program adopted by the last General Assembly. And it is obvious why: Religion is often used to stir up conflicts. Consequently there is a need for dialogue to increase the knowledge and understanding.

Inter-religious dialogue is a term that involves various kinds of projects and indeed different goals. We have developed dialogues in very diverse local communities, between people of different faiths and cultural backgrounds, often focusing on conflicts in local settings and situations. Then we have more institutionalised dialogues such as inter-religious councils organised on national or sub-regional level.

There are a number of internationally promoted initiatives from influential religious leaders such as the "Common Word"- initiative by Muslim scholars, clerics and intellectuals in 2007 as a response to a speech by Pope Benedict XVI in 2006.

Let me mention that I have been engaged in inter-religious dialogues involving politicians, scholars and religious leaders in cooperation with the former President of Iran, Mohammad Khatami, and his organisation "Foundation for Dialogue Among Civilisations". Our cooperation has been a rewarding learning process – also for me personally.

Let me also share with you some thoughts on the role of religious actors in conflict prevention and resolution. Religion can be an efficient driver of conflict. But it can also be a resource for peace.

Under what circumstances can religion become a constructive factor, and what role can religious leaders play?

Although inter-religious dialogues are widely supported, criticism has been launched against the involvement of religious communities and actors in dialogue for peace. Lack of concrete results on the ground may be one obvious reason for this.

I can understand those who are hesitant to involve religious actors, having in mind some religious leaders' negative record of inspiring, legitimizing and mobilizing violent conflicts in many parts of the world.

Furthermore, there is a concern that their involvement will lead to an unhealthy mix of religious and political agendas. In reality, however, the "mix" is already there: religious and political agendas come together in many conflicts around the world.

There are, however, also situations where religious institutions and leaders can make a positive difference:

Too many interventions are processed on the high political level without necessary anchoring in local communities. In many parts of the world, religious leaders represent considerable constituencies. Hence, by including religious communities and their leaders we can contribute to social anchoring of a peace process.

Moreover, I believe religious leaders can bring important values to the table, values of peace and human dignity.

Yet we should be aware of the fact that religious leaders are like other leaders, some are good and some are bad. Religious leaders do not operate in political vacuums; they may themselves be political actors or may be under influence or pressure from other more powerful actors in politics.

But when religious leaders have played positive roles in conflict, for instance by promoting non-violent solutions, they are – as spiritual leaders – likely to be regarded as trustworthy also in times of post-conflict reconciliation. For example: Archbishop Desmond Tutu, was prominent in the reconciliation process in South Africa and was actively promoting non-violent measures to end apartheid. Desmond Tutu could convincingly convey such messages because he was a representative of the oppressed black majority under the apartheid regime, because of his consistent message both during and after apartheid, and finally due to his extraordinary personal skills as a political and spiritual leader.

Leaders who have kept quiet during times of conflict will have to be encouraged to develop the necessary level of civil courage in order to be able to play a proactive role in a post-conflict period.

What roles can religious leaders who take sides or actively promote conflict play in a peace and reconciliation process? They should not be overlooked but rather invited into dialogue processes. In such cases, religious leaders must be viewed as a target group for positive engagement. A point often overlooked in the field of inter-religious dialogue is the need for internal processes within religious communities.

The aim of such dialogue would be to strengthen religious leaders to publicly take responsibility for any wrongdoing in the name of their particular religious institution. Let me mention an example from Kenya where Muslim and Christian leaders openly admitted that they had lost years of earned credibility as moral leaders when they took side during the crises following the Kenyan general election in December 2007.

Consequently; there is a need for increased engagement of religious leaders in different aspects of interreligious dialogues. And one of them is:

Protection of Holy Sites:

Holy sites. Many of us immediately envisage the great sacred sites in the world. Famous holy shrines. Pilgrimages. The Vatican, the Jewish, Muslim and Christian holy sites in Jerusalem. Famous Hindi temples and Buddha statues. Holy forests. The great medieval and renaissance cathedrals.

These are sites many of us have visited as tourists or pilgrims. The great sacred sites in the world all possess extraordinary power, mystery, and beauty. Many are also historical sites, a part of our world's shared cultural heritage.

Holy sites include also less spectacular places. Small, modest places that play important roles to the people belonging to them.

Me and my family lived some 15-20 years ago in a small suburbia outside Oslo, the capital of Norway. The local church was tragically set on fire and only ashes were left. This was not a large or spectacular church, but rather a small and simple one.

We, adherents and others belonging to that community, stood watching as the building burned down. People cried. Not only the regular church-goers, but also others. The church was a meeting place for the entire community, believers as well as non-believers. In this community, the church was not only a religious centre; it was equally a local venue and a cultural centre. This was the place parents sent their children to participate in the children's choir or the youth club. When it was destroyed it affected the community deeply.

My point is simple. We don't have to live in a conflict to grasp, both intellectually and emotionally, the importance of a sacred place. Holy Sites constitute religious and cultural significance for people. I believe most of us therefore also comprehend the political dimension holy sites entail.

The religious dimension

The religious dimension to holy sites is quite clear. Religious sites usually belong to religious communities. Denying adherents their right to worship and prayer at their holy sites is a matter of freedom of religion as stated in the Universal Declaration of Human Rights. Every individual, group and congregation has the right to places for prayer, worship, meditation and contemplation.

And we know that Holy Scriptures, holy names, holy symbols and holy places are important to the religious identity for many believers.

The cultural dimension

But holy sites represent often also crucial symbols for cultures, their history and the ethnic identity of a nation. This involves not only adherents and religious communities, but indeed also non-believers.

Moreover, there are holy sites listed by UNESCO as part of our world heritage. Reactions of shock and grief were expressed all over the world when the Taliban regime destructed the monumental statues of standing Buddhas carved into the side of a cliff in the Bamyan valley in Afghanistan. This was an attack not only on a specific site and a specific religious tradition, but indeed also on a historical, religious and cultural treasure belonging to all people of the world.

The politics of holy sites

Holy sites continue to be arenas for conflicts and disputes. Disputes over old, new and planned holy sites are causing harsh public debates and political disagreements in many communities, indeed also in the Western world. In Europe, synagogues and mosques, as well as their graveyards, have been attacked and vandalized.

Indeed, history demonstrates time and again how easy sacred places are caught up in political, territorial and religious tensions - themselves becoming pawns of conflicts. These sites touch at the very heart of peoples' religious, cultural and political identities and are often used to control and suppress. Too often the result is that religions themselves become synonymous, in many people's minds, with violence, suffering and extremism. In such contexts, religion and religious sites risk losing their power to be a force for peace, justice and reconciliation.

There are many examples of how destruction of religious buildings and places become effective means for political leaders to reinforce the conflict between people. History also shows us that the conflicts around the holy sites in fact impede peace processes.

The project and our vision

I am through the Oslo Center engaged in an initiative to build a Universal Code on Holy Sites. We strongly believe there is a need for a mechanism to regulate and protect holy sites – not least during and after conflict.

We believe A universally Code on Holy Sites can be used to promote peace and reconciliation between people of different ethnic and religious communities and different nationalities. It may also help conflicts from erupting or escalating.

Our vision is clear - although unfortunately far from today's realities: A world where adherents of all religions are able to freely express their faiths, without fear, at their holy sites. Within this vision is a role played by religious leaders of all faiths, cooperating together not only for the good of their own communities but also to serve the best interests of people worldwide.

Such a scenario sounds distant from the realities in which we live, yet the goals and activities of this project will, we hope, enable us to bring this vision closer to our reality.

Two conferences have been held in 2008 and 2009 in Trondheim with religious leaders, political leaders and scholars from Europe and the Middle East. Between these two conferences a small working committee was established to develop a draft code for the Abrahamic faiths. The text was duly approved by the participants in 2009.

Currently the Trondheim document is sent out to a group of experts recruited from all world religions. Comments and feedback from these institutions will hopefully ensure a reviewed and revised Code of Holy Sites that is acceptable to all.

A central partner in this process is the international network "Religion for Peace". Their World Council with sixty members is considered to be most representative global multi-religious body as of today. As soon as we have developed a draft Universal Code on Holy Sites, this forum will be invited to endorse the text.

This will mark the starting point of a major task, namely to garner support of the Code by political leaders, not least in countries with deep disputes on holy sites and where religious leaders often act in tandem with political authorities.

Moreover, regional and local inter-religious councils in all world regions will be invited to engage in the efforts of implementing the code in the various regional and local contexts.

Let me also add that we are approaching UNESCO to discuss with them the possibility of including the Code within a UN-framework.

The Israeli – Palestinian conflict

As representatives of our churches and of WCC, we must give our strong support to the ongoing negotiations. A military solution is not an acceptable way out of the conflict. Both the Palestinians and the Israelis deserve Peace. It is more or less obvious what must be the main elements of a political solution:

- Two states within secured borders
- Jerusalem as capital for both states
- Borders along the 1967-borders with some adjustments (swaps) that can include some of the Israeli settlements if the Palestinians get a corridor between the Gaza-strip and the West-Banc
- The right of return for refugees to a Palestinian state.

The challenge is for the political leaders to take the brave steps towards such an agreement. They need support from their own people, and from the international community – us included.

I had the privilege of being in the Holy Land together with the SG of the WCC, Olav Fykse Tveit and his delegation a few weeks ago. It was a visit in solidarity with the Christian churches, but also for meetings with other religious leaders and with political leaders.

It is of special interest to us to listen to our Christian brothers and sisters, also in the way some of them have expressed their view in the Cairo document.

I would claim that solutions on Holy Sites are sometimes a precondition for finding a lasting peace solutions. Jerusalem and the Israel-Palestinian conflict are perhaps the most evident example.

The Israeli-Palestinian conflict is not a religious conflict, but it has a religious dimension. It is obvious that a sustainable resolution will not be achieved without an agreement on Jerusalem, and an agreement on Jerusalem will not be found without an agreement on the holy sites. And such agreement must be included in a final political accord which we hope will be the result of the ongoing peace negotiations.

Freedom of religion

The right to freedom of religion and belief is one of the basic, fundamental human rights. But it is more than just a human right. The right to think for oneself, to follow one's own conscience, and to believe in what you want to believe are all pillars of our democratic society. They are necessary foundations for the entire concept of human rights. Without the freedom to worship, one cannot have the freedom of thought nor the right to follow their own conscience. These concepts are inherently interrelated.

Religious freedom is a fundamental human rights because one's religion and convictions represent a significant part of the human understanding of identity. Freedom of religion, therefore, can be placed in the same group of fundamental human rights as those related to the protection of human integrity. I consider the right not to be subjected to torture, inhumane or degrading treatment, prohibition of slavery, and the right to life in the same category.

Article 18

The UN adopted the Universal Declaration of Human Rights in 1948. The right to religious freedom was clearly outlined in Article 18. It reads as follows:

"Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion; this right includes freedom to change his religion or belief, and freedom, either alone or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance."

The interpretations of this Article are many. In my opinion this involves the right to believe, worship, and witness, the right to change one's belief or religion, and the right to join together and express one's belief. Additionally, religious freedom is a natural part of the right to freedom of opinion and expression. This means that it should be possible to express disagreements with the religious leaders' interpretation of the religion without the risk of sanctions of any kind.

Freedom of religion in the world

We can envisage four types of violations of the right to freedom of religion or belief:

- Authoritarian attempts to control religion
- State hostilities towards minorities and non-approved religions
- State disregard of discrimination
- Discriminatory legislation

Let us take a look a bit closer into these types:

1. Authoritarian attempts to control religion:

The right to change one's own religion is the aspect that is often the most difficult to achieve consensus on in the realm of religious freedom. Many Muslim communities do not want this opportunity to be present, and many have worked to change the intent of the right to religious freedom in regards to this principle. There have therefore been tough negotiations about how this principle should be expressed in different contexts, including the preparations of the European Convention on Human Rights. But the meaning is not to be mistaken: it should indeed be possible for people to change their religion without having severe consequences brought on by discrimination and persecution. A remaining challenge, therefore, is to

continue the discussion with various parts of the Muslim world so that a common understanding of the practice of changing one's own religion or belief can be reached in the long run.

2. State hostilities to minorities and non-approved religions:

In parts of Africa, tribal religions and the monotheistic religions are recognized as traditional religions. Buddhism, Hinduism and Baha'i, however, are new religions and are called foreign religions, a category which is often looked down on and is regarded as not resident in the region. In other religions, particularly Islam, atheism is not understood and accepted. This also applies to other religions beyond the monotheistic faiths of Judaism, Christianity, and Islam. We need to be clear that any religious orientation should be respected, and the only to challenge religious practice are the other universal human rights. This is particularly important for us in the West, where Christianity has traditionally been very strong. Our challenge is to expand our focus from looking at the persecution of just Christians, to looking at religious persecution in general no matter what religion - both in our own region and in other regions.

3. State disregard of discrimination:

A state's disregard of discrimination can often lead to an experience of powerlessness and resignation. Groups may find that they are unable to find work, leading positions they are qualified for, education they seek, or that they are bullied and persecuted in the workplace. One of the many challenges of this form of discrimination is that it can be difficult to link it directly to the right to freedom of religion or belief. Additionally, it can be very difficult to prove that such discrimination actually occurred. In order to expose such discriminations, the legislative authority must establish clear legislation that courts can use to establish an understanding of what constitutes discrimination. It is possible to compare this in the Norwegian context with the effort to establish an understanding of what constitutes gender discrimination, and improve legislation on gender equality.

4. Discriminatory legislation:

In some countries, legislations and policies that are discriminatory to certain religious groups often occur. In the wake of the collapse of communism, Russia passed its first law that encouraged religious freedom in 1990. Yet in 1997, a restrictive law replaced it. Western influence must, to some extent, contribute to moderate this new law. Another problem that has increased in recent years is the use of Sharia law in some Muslim countries. I have partly discussed this with President Obasanjo of Nigeria when I visited him some years ago. He is himself a Christian, and it was a big challenge to find the best strategy for dealing with problems occurring in provinces which are primarily dominated by Muslims practicing Sharia legislation. We have the same challenge in the Middle East where strong forces, both governments and opposition forces, have pushed towards implementing Sharia law.

Closing comment

In this intervention I have tried to address some important challenges churches in our world are facing. There are many other issues that also could have deserved attention in this respect, but not enough space to go into all of them here. However, I hope that there will be many questions and that we will have a fruitful discussion in the following debate.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Utenriksdepartementet
Avdeling for FN, fred og humanitære spørsmål
v/ Ekspedisjonssjef Geir O. Pedersen
Postboks 8114 Dep
0032 OSLO

Dato: 18.10.2010

Vår ref: 10/261-2 GAL

Deres ref:

Søknad om støtte til International Ecumenical Peace Convocation

Sammendrag av søknaden

Mellomkirkelig råd og Kirkens Nødhjelp søker med dette om totalt NOK 500 000 som bidrag til gjennomføring av fem tematiske verksteder under Kirkenes Verdensråds (KV) International Ecumenical Peace Convocation (IEPC) som skal avholdes på Jamaica 17.-25. mai, 2011, samt deltakelse av 20 representanter fra kirker og/eller organisasjoner fra Sør på samme konferanse.

Søknadssum: NOK 500 000

Introduksjon og rasjonale

I anledning avslutningen av det kirkelige tiåret mot vold (2000-2010), planlegges en stor økumenisk samling på Jamaica 2011 for å samle erfaringer og stake ut kursen videre for det internasjonale økumeniske arbeidet for fred.

Den norske kirke og Kirkens Nødhjelp ser IEPC som en viktig begivenhet som vil legge retningen for mange år fremover for kirkers samarbeid for fred globalt. Samlingen er en unik mulighet for KV og den økumeniske bevegelsen til å samle seg om utvikling av teologisk grunnlag, strategi og metoder for fredsarbeid, og vil, om den blir vellykket, også kunne fungere som modell for fremtidig felles handling innenfor fredsarbeid og andre sosialetiske saker.

Kirkenes Verdensråd har ambisjoner om en betydelig styrking av det kirkelige fredsarbeidet i årene som kommer. I tiden siden Tiåret mot vold startet i 2000, har det blitt enda tydeligere at vellykket fredsarbeid både må inkludere religiøse ledere og gode analyser av religioners rolle i samfunnet. Fra kirkelig side blir det da sentralt å styrke den teologiske refleksjonen omkring fred, kompetansen på fredsarbeid og kirkenes rolle, og kapasiteten til religiøs dialog om fredsspørsmål på alle nivå. KV er med sin brede medlemsbase, solide grasrotforankring og sterke tradisjon for økumenisk refleksjon om fred og sosial rettferdighet det strategiske utgangspunktet for en slik internasjonal felleskirkelig innsats.

KV har gode erfaringer med å fasilitere samarbeid og felles fredsinnsetts mellom kirkeledere i konkrete konfliktsituasjoner, som for eksempel i Palestina/Israel, der Jerusalem Inter-Church Centre har lyktes med å samle lokale kirkeledere om felles uttalelser, praktisk fredsarbeid og innsats for religionsdialog i en kontekst der både felleskirkelig og flerreligiøst arbeid i utgangspunktet er krevende. KV ønsker å bygge på dette og lignende initiativ for å bygge opp en styrket kirkelig respons til dagens utfordringer mot fred, og IEPC blir i denne prosessen en viktig arena for å lytte til bredden av erfaringer fra Tiåret mot vold. Ambisjonen for IEPC er å utvikle en felles forståelse av kirkenes ressurser og bidrag til fredsarbeid, og at lokale

kirkelige fredsinitiativ vil styrkes gjennom den utvikling av felles teologi, strategi og nettverk som vil skje på konferansen.

Kirkenes Verdensråd er en sentral aktør i den økumeniske bevegelsens arbeid med beslutningspåvirkning (advocacy) innen både fredsrelaterte og andre temaer på globalt nivå. KVs verdensomspennende struktur, både horisontalt og vertikalt, gir legitimitet og tilgang til beslutningstakere som enkeltstående kirker og organisasjoner ikke har. På denne måten spiller KV en viktig forsterkende og komplementær rolle til Kirkens Nødhjelp og Den norske kirkes eget beslutningspåvirkningsarbeid. Det er behov for å definere og styrke KVs rolle og funksjon som aktør og -tilrettelegger på dette området, blant annet i relasjon til andre globale økumeniske aktører, som ACT Alliance, Ecumenical Advocacy Alliance og APRODEV. Kirkens Nødhjelp og Den norske kirke ser IEPC som en viktig møteplass og arena for dette, og for utviklingen av vårt videre samarbeid om beslutningspåvirkningsprosesser, ikke minst knyttet til temaet fred.

Målgruppe

Konferansen vil samle ca.1000 kirkeledere, fagfolk og fredsaktivister fra Kirkenes Verdensråds (KV) medlemskirker, kirkelige organisasjoner og fredsnettverk i over 100 land. Den indirekte målgruppen er enda videre, da deltakerne på IEPC kommer til å bringe videre til sine menighetsmedlemmer og organisasjoner den kunnskap, nettverk, samarbeidsstrategier og konkrete handlingsalternativer de har tilegnet seg på IEPC.

Overordnet mål

Samle et bredt spekter av KVs medlemskirker og deres partnere – enkeltpersoner, institusjoner, organisasjoner og nettverk – til å feire og høste resultatene av det globale kirkelige tiåret mot vold og andre fredsinitiativer, for å:

- Utvikle en økumenisk *rettferdig fred*-teologi som vil bli sentral i kirkens selvforståelse og for kristen spiritualitet og praksis
- Utforske retninger for kirkelig og økumenisk arbeid med rettferdig fred i forberedelsen av KVs generalforsamling i 2013, med spesielt fokus på:
 - Religionsdialog og interreligiøst fredsarbeid
 - Ungdoms deltakelse i fredsprosesser og i interreligiøs dialog for fred

Spesifikke mål

For verkstedet *Reflecting on Peace Practices (RPP)*:

15-30 deltakere får kjennskap til erfaringer og lessons learnt fra fredsprosesser drevet av bl.a. trossamfunn, organisasjoner, FN og regjeringer, fra 1999 fram til i dag. De får dessuten opplæring i et sett konkrete verktøy og konsepter som de vil kunne bruke i konseptualisering og planlegging av fredsintervensjoner i sine egne kontekster.

For verkstedet *Interreligious cooperation and advocacy for economic justice in extractive industries*:

15-30 deltakere blir kjent med et konkret og aktuelt eksempel på hvordan religiøse ledere og trosbaserte organisasjoner kan spille en viktig rolle i kampen for økonomisk rettferdighet i utviklingsland. Verkstedet gir deltakerne inspirasjon og formidler konkrete kontakter som bidrar til at denne typen interreligiøst samarbeid kan gjennomføres flere steder i verden. KV og Kirkens Nødhjelp styrker samarbeidet innen dette temaet, slik at KV kan bidra til å øke og spre denne typen arbeid i sitt verdensvide nettverk.

For verkstedet *Interfaith dialogue as a tool for building peaceful societies*:

15-30 deltakere får innsikt i dialogarbeid som fredsbyggende tiltak og økte ferdigheter i dialogarbeid. Utveksling av erfaringer fra dialogarbeid i ulike lokale settinger bidrar til økt innsikt.

For verkstedet *How to mobilize in campaigning on peace-related issues* –

Changemaker Norway's experiences:

15-30 deltakere får inspirasjon og idéer til kampanjebasert beslutningspåvirkningsarbeid i sine hjemland og nettverk. Ungdomsdeltakere på IECPC får styrket tro på at de kan forandre verden og blir rustet til å sette i gang egne aktiviteter, ved at de får høre om og diskutere praktiske metoder som er tilpasset ungdommers virkelighet og behov.

*For verkstedet **To claim one's own power and dignity –sharing of the liturgical practice of The Church's Resource Centre against Sexual Abuse:***

15-30 deltakere får økt bevissthet om overgrepssproblematikk og måter å utvikle liturgiske ressurser som fungerer i møte med overgrepsofre. Deltakerne blir dermed satt i stand til å styrke sine kirkers mulighet til å utvikle inkluderende fellesskap i samfunn preget av vold og seksuelle overgrep.

For støtte til sør-deltakelse:

- 20 deltakere fra kirker i sør får styrket sine ferdigheter i kirkelig fredsarbeid og bidrar til økt kvalitet i sine kirkers fredsarbeid, samt økt og bedre samarbeid med andre aktører
- Økt utbytte av konferansen for KV og deltakerne ved at en større bredde av erfaringer fra fredsarbeid får plass

Aktiviteter og hensikt

Ulike tema innenfor fred og konflikt og praktisk fredsarbeid vil bli belyst gjennom faglige **seminarer**. Ved hjelp av **verksteder** vil konferansen formidle erfaringer, best practices og praktiske metoder fra kirkenes arbeid med fredsspørsmål fra grasrotnivå til internasjonalt nivå. **Bibeltimer, bønnesamlinger og plenumsmøter** vil gi deltakerne felles opplevelser og inspirasjon og utfordringer på det spirituelle plan, mens arbeidet med en **økumenisk fredsdeklarasjon** vil meisle ut retningen for et felles kirkelig engasjement for fred i årene som kommer.

Forventede resultater

Det er forventet at IECPC skal føre til en styrking av det kirkelige fredsarbeidet internasjonalt, gjennom:

- utvikling og utdypning av en felles forståelse av teologi, kirkenes ressurser for fredsarbeid og prinsipper og strategi for et vellykket kirkelig fredsarbeid
- at KV gis innspill til sine strategier for fredsarbeid fra deltakere i kirkelig fredsarbeid
- at lokale fredsinitiativ styrkes gjennom faglig skoling, erfaringsutveksling og nettverk

Deltakelse, inkludering og likestilling

Det legges særskilt vekt på å sikre kvinners og ungdommers deltakelse og påvirkning, både i den totale deltakermassen (hhv. 40-50 % og 25 %) og i ledelse og gjennomføring av de ulike aktivitetene. Ungdommer er spesielt involvert i planleggingen av konferansen og det skal arrangeres en to dagers samling i forkant av konferansen for å forberede ungdomsdeltakerne. Det er også et mål for KV å sikre at 25 % av deltakerne er ortodokse kristne og minst 3 % er funksjonshemmede. God representativitet anses som viktig for muligheten til å oppnå de forventede resultatene av samlingen.

Fokus for søknaden

a) Norsk faglig deltakelse

Fra norsk side er vi bedt om å bidra med våre erfaringer ved å arrangere verksteder på noen områder som anses å ha et stort potensial for erfaringsoverføring til andre kirker og et bredere økumenisk samarbeid.

De fem temaene vi som norske representanter er bedt om å bidra med verksteder på er:

Reflecting on Peace Practices (RPP)

Verkstedet vil presentere erfaringer fra ulike fredsprosesser og analyser av hva som har og ikke har fungert, til refleksjon og samtale. RPP har analysert erfaringer fra fredsprosesser fra 1999 til i dag, gjennom 26 casestudier og konsultasjoner med over 1000 fredsarbeidere, og har på den måten kunnet belyse hvorfor noen ting fungerer og andre ikke. Det vil også gis opplæring i verktøy for konkret fredsarbeid i ulike kontekster og på ulike nivåer, som deltakerne kan ta med seg inn i sine sammenhenger.

Interreligious cooperation and advocacy for economic justice in extractive industries

Verkstedet vil presentere en et konkret eksempel på hvordan religiøse ledere fra Christian Council of Tanzania, Tanzania Episcopal Conference and the Moslem Council of Tanzania jobbet sammen og spilte en viktig rolle i kampen mot visse gruveselskapers hensynsløse praksis i Tanzania, i samarbeid med lokalbefolkningen i de berørte områdene, Kirkens Nødhjelp og tanzanianske organisasjoner. Verkstedet vil fokusere på hvilken rolle religiøse ledere kan spille og hvordan man kan få til sør-sør og nord-sør-samarbeid, på temaer for beslutningspåvirkning som er av regional og global art, samtidig som de er basert i lokale og nasjonale kontekster.

Interfaith dialogue as a tool for building peaceful societies

Verkstedet vil presentere erfaringene fra Kontaktgruppen mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd, som gjennom et årelangt dialogarbeid har skapt en tillit som gjorde det mulig å dempe spenninger som oppsto i forbindelse med at karikaturer av profeten Muhammed ble publisert i flere norske aviser og dermed unngå det konfliktnivået som flere av våre naboland opplevde. Seminaret kan utvides med eksempler fra dialogarbeid som Kirkens Nødhjelp har vært involvert i India og Etiopia, og vil gjennom presentasjon av good practices invitere til samtale om hvordan dialogarbeid kan bidra til å forebygge vold og bygge opp tillit mellom ulike grupper i et samfunn.

How to mobilize in campaigning on peace-related issues –Changemaker Norway's experiences (case: campaign for stricter small-arms regime)

Verkstedet vil presentere metodene Changemaker bruker (lobby, stunts, kampanjer, pressearbeid) for å mobilisere folk i Norge til å påvirke og endre norsk og internasjonal politikk og beslutninger på bl.a. fredsrelaterte temaer. Det konkrete eksempelet som vil presenteres er Changemakers fredskampanje fra 2009, hvor målet (og resultatet) var et strengere våpeneksportregime.

To claim one's own power and dignity –sharing of the liturgical practice of The Church's Resource Centre against Sexual Abuse

Verkstedet vil invitere til dialog omkring hvordan ulike kirkelige og liturgiske språk kan tolkes av mennesker som har opplevd overgrep. Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep vil dele sine erfaringer med utvikling av liturgi som har som spesielt formål å møte mennesker med overgrepserfaringer på en måte som virker frigjørende og inviterer til inkludering og fellesskap.

Verkstedstemaene er valgt ut fra en vurdering av hvor de norske kirkelige aktørene har spesielt verdifulle erfaringer som kan være nyttige for kirkelige aktører internasjonalt og i en bred økumenisk kontekst. For to av verkstedene (1 og 2) representerer de også eksempler på vellykket sør-sør og sør-nord-samarbeid. En nærmere presentasjon av verkstedene finnes i vedleggene.

b) Sør-deltakelse på konferansen

For kirker i land i sør generelt og land som er rammet av krig og konflikt spesielt, er konferansen særlig viktig med tanke på å hente inspirasjon og erfaringer til bruk i eget fredsarbeid. En sterk sør-deltakelse på konferansen vil også være viktig for å sikre at kirker i sør får innflytelse på planlegging og gjennomføring av det videre

felleskirkelige fredsarbeidet. Vi anser dette som helt avgjørende dersom hensikten med konferansen skal oppnås.

Kirkenes Verdensråd har mobilisert økonomiske ressurser til å finansiere selve konferansen, og har bedt medlemskirker og partnere om spesifikke bidrag for å dekke deltakelse fra sør. For å sikre en rimelig representasjon legges det opp til at halvparten av de 1000 deltakerne finansierer sin egen deltakelse, 250 får reise dekket av egne partnere, mens 250 dekkes av KV fra midler samlet inn fra kirker og organisasjoner i nord.

Kirkens Nødhjelp og Mellomkirkelig råd søker med dette om økonomisk støtte til deltakelse på konferansen for 20 deltakere fra sør, som arrangørene selv kan velge ut med tanke på å sikre en bred representasjon.

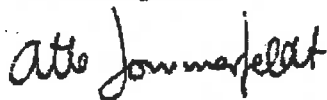
Eget bidrag

Fra egne midler vil vi bidra med deltakelse for egne delegater og støtte til norske deltakere som deltar på vegne av KV, anslagsvis NOK 100 000. I tillegg har konferansen en høy prioritet i våre sekretariater i tiden frem mot konferansen og i oppfølgingen videre (anslagsvis 2-3 månedsverk før og under konferansen, oppfølging kommer i tillegg).

Budsjett

Verksteder	
Reise for 8 fasilitatorer fra Norge	80 000
Reise for 3 fasilitatorer fra samarbeidsland	30 000
Deltakeravgift, kost og losji for 11 fasilitatorer	70 000
Sør-deltakelse	
Støtte til reise, deltakeravgift, kost og losji for 20 sør-deltakere	320 000
Samlet søknadssum	500 000

Med vennlig hilsen

Atle Sommerfeldt
generalsekretær
Kirkens Nødhjelp

Berit Hagen Agøy
generalsekretær
Mellomkirkelig råd

Vedlegg:

- IEPC progress report on planning June 2010
- fem presentasjoner av verksteder

Rapport fra United Nations Advocacy Week (UNAW)

Genève, 27. September -1. oktober 2010

v/Guro Almås

UN Advocacy Week arrangeres årlig av Commission of the Churches on International Affairs i Kirkenes Verdensråd, og samler medlemskirker og organisasjoner rundt sentrale tema hvor man ønsker å styrke den økumeniske bevegelsens kompetanse og mulighet til å drive beslutningspåvirkning. Hensikten er på den ene siden at arrangementet selv skal være et sted der den økumeniske bevegelsen driver koordinert og fokusert advocacy på bestemte tema, og slik være en "modell for økumenisk samarbeid", og på den andre siden å styrke medlemskirkenes kompetanse i advocacy. Dette var den 6. UNAW i rekken, og mens tidligere UNAW har vært i New York i tilknytning til FNs generalforsamling, var det denne gang lagt til Genève og den 15. sesjonen av FNs menneskerettighestråd.

Temaene for UNAW 2010 var Palestina-Israel og situasjonen i Nigeria. Programmet var delt omtrent likt mellom de to temaene, og deltakermassen besto stort sett av personer som jobber spesielt med ett av de to temaene, med en relativt stor delegasjon fra Nigeria, mange fra Palestina og Israel og en god del internasjonale representanter som er involvert i Palestina-Israel-arbeid på ulike måter.

Palestina-Israel

Dette var mitt første internasjonale møte med fokus på Palestina og Israel, som står sentralt i mitt arbeid i Mellomkirkelig råd, og det var svært nyttig både med tanke på forståelse av situasjonen og hvordan den oppleves av kristne palestinere, nettverksbygging og kjennskap til ulike organisasjoners arbeid for rettferdig fred.

Afif Safieh, tidligere palestinsk ambassadør til bl.a. USA, Storbritannia og Russland, satte tonen med sin "key note speech" som både ga en god overordnet analyse av den politiske situasjonen og samtidig utfordret med sine klare budskap, ikke minst til det internasjonale samfunn og Obamas USA. Jeff Halper, leder for Israeli Committee Against House Demolitions, presenterte hvordan organisasjonen bruker husødeleggelse som et "vindu" for å vise hvordan okkupasjonen fungerer, og presenterte sine syv prinsipper for en rettferdig løsning på konflikten. Xavier Abu Eid fra PLO skisserte utviklingen fra FNs delingsplan i 1947, hvor palestinere ble tildelt 48 % av det historiske Palestina, til '67 da de sto igjen med 22 % og til nå, hvor han mente at palestinere som følge blant annet av bosettinger og muren sitter igjen med 12 % av det historiske Palestina. Videre gikk han gjennom PLOs hovedkrav, inkludert en stat (statehood), Øst-Jerusalem og flyktningers rett til å velge om de vil vende tilbake. Kairos Palestina ble presentert av Nora Carmi fra Sabeel, mens Yusef Daher fra KVs Jerusalem Interchurch Centre brukte situasjonen for kristne i Jerusalem som inngang til å forstå situasjonen for palestinere, blant annet med fokus på retten til å bo. Med referanse til mobilisering mot husødeleggelse, hevdet han at det å ta opp situasjonen for kristne er en måte å få oppmerksomhet på og skape endringer som kommer både muslimer og kristne til gode, og at de kristne har støtte fra muslimene for en slik strategi. Rabbiner Brian Walt fra Jewish Fast for Gaza USA hadde innledning om Gaza, og han beskrev også hvordan organisasjonen jobber inn mot jøder i USA for å få dem til å forstå at Israels politikk også er et problem for jøder, og ofte i strid med jødedommen, som bygger på barmhjertighet. Unge jøder er ofte i spissen for BDS-kampanjer (boycott, divestment, sanctions) i USA. Et

annerledes og interessant innslag var fra den israelske organisasjonen New Profile, som jobber for demilitarisering av det israelske samfunnet gjennom utstillinger og annet holdningsskapende arbeid hvor de viser hvordan krig og militarisme gjennomsyrer det israelske samfunnet helt fra barnehagestadiet.

Møte med FN-delegasjonene og side-events i FN

Som en del av programmet ble deltakerne delt inn i grupper som hadde møter med ulike lands FN-delegasjoner i Genève. Selv ble jeg spurt om å være med å møte den israelske delegasjonen, etter at delegasjonen flere ganger flyttet møtet og til slutt la det parallelt med et av UNAWs side-events i FN der flere av de som var satt opp på møtet med israelerne hadde ansvar, slik at de ikke kunne delta. Møtet ble dessverre lite konstruktivt da den israelske representanten allerede fra introduksjonsrunden av gikk til frontalangrep på KV pga deres "ubalanserte" holdning til Israel-Palestina-konflikten og holdt en svært aggressiv tone under hele møtet. Selv ble jeg ikke overrasket over innholdet i det som ble sagt, men av den aggressive tonen. Anklagene som ble fremsatt var svake og hadde lite rot i virkeligheten, og gjorde at representanten fra KV-sekretariatet ble sittende å forklare KVs posisjoner og arbeid. Sett i etterkant mente noen av oss at vi nok burde forberedt oss bedre på en slik situasjon og lagt opp en annen strategi for å i det minste få noe informasjon ut av møtet. Men det er vanskelig å være helt forberedt på en slik situasjon. Møtet med den norske delegasjonen hadde vært positivt, hvor delegasjonen blant annet fikk den norske utgaven av Kairos-dokumentet, og delegasjonen forsikret at Norge ikke støtter handel med produkter knyttet til bosettinger.

Nigeria

Forslaget om å ta opp Nigeria som landtema kom fra nigerianske kirker en tid før konferansen, ikke minst som følge av utfordringene kirkene møtte med sammenstøt mellom kristne og muslimer i Jos noen måneder tidligere. Innledningene ga et spennende innblikk i dynamikken både på lokalt og nasjonalt nivå i Nigeria, og behandlet spørsmål som identitet, statsborgerskap, valg og samspillet mellom religion og politiske faktorer i konfliktene i landet. Deltakerne inkluderte muslimer og kirkelige representanter fra ulike kirkesamfunn så vel som menneskerettighetsaktivister og eksperter på den politiske situasjonen, og både grasrot- og elite-representanter. Temaet bar noe preg av å være kommet inn sent og planlagt under hastverk, spesielt sammenlignet med Israel-Palestina-temaet som nok "dominerte" noe. Inntrykket var likevel at representantene fra Nigeria opplevde møtet som nyttig, både for sin egen kompetanse- og nettverksbygging, og for å løfte situasjonen i landet frem i den økumeniske bevegelsen.

Advocacy?

Når det gjelder målsettingene om å styrke KVs og kirkenes advocacy-arbeid gjennom dette møtet, både gjennom møter med FN denne uken og gjennom kapasitetsbygging og strategi for videre engasjement, var møtet skuffende. UNAW har et godt utgangspunkt for å ha en slik funksjon. Deltakerne representerte en god og variert kompetanse fra et bredt spekter av kirkelige miljø fra Midtøsten, Europa, Amerika og Afrika, og det var svært gode ressurspersoner som innledere, inkludert topper fra palestinsk og israelsk fredsbevegelse og personer med solid erfaring med mobilisering, kampanje og lobbyarbeid fra blant annet Australia, Nord-Amerika, Europa og Sør-Afrika. Dette kunne vært utnyttet ved å bruke tid på både opplæring i arbeid med beslutningspåvirkning og utvikling av metoder som kunne tas videre både av KV og av deltakerne etter møtet. Møtene med de enkelte lands delegasjoner burde vært bedre forberedt og koordinert, slik at man kunne fremføre et felles budskap med

godt utviklet argumentasjon til hver av delegasjonene (kanskje innebærer dette også å velge ut færre, strategiske land for møter). Man burde tidlig i møtet åpnet diskusjonen om målsettinger, strategi og metode, og brukt anledningen til å utarbeide strategiske metoder for den økumeniske bevegelsens arbeid med temaene som ble behandlet. En slik tilnærming kunne hatt en stor effekt for å styrke kirkenes arbeid med temaene, og kunne også gitt nyttige tilbakemeldinger til KV for videre arbeid. I stedet ble dette mer en samling med interessante foredrag og diskusjoner og god mulighet for nettverksbygging, men "advocacy week" mer i navnet enn i realiteten. Mange deltakere, både fra Palestina og andre land, uttrykte skuffelse over dette. KV har en utfordring med å utvikle en strategi for advocacy-arbeid og bruke de ressursene de har til å styrke medlemskirkene på dette området.

Som en del av UNAW ble det arrangert side events i FN om begge de aktuelle temaene, men disse møtene trakk få eller ingen andre deltakere enn UNAW-deltakerne. Også her må nok hensikten og strategien gjennomtenkes på nytt før neste møte.

Oppsummering

Jeg er svært glad for å ha fått muligheten til å bli kjent med en del av det spennende nettverket som KV har i arbeid knyttet til Israel og Palestina. Fra norsk side bør vi sammen med andre aktører vurdere hvordan vi kan bidra kritisk og konstruktivt til å styrke KVs arbeid med advocacy, både når det gjelder Israel-Palestina og andre tema.

Blant annet gjennom svært inspirerende morgenandakter ble konferansen satt i rammen av arbeidet med Rettferdig fred og International Ecumenical Peace Convocation 2011; noe som er meningsfullt ikke minst i lys av den betydningen begrepet rettferdig fred har for fredsarbeidet i Palestina og Israel.

Guro Almås
28. februar 2011

Rapport frå det 159. møte i sentralkomiteen i Kirkenes Verdensråd, Genève, 16.-22. februar 2011

v/Kjetil Aano

Tillitsbygging og forsiktig omstrukturering

Tillit

Som nordmann kan eg ikkje la vera å gleda meg over å vera til stades i Kirkenes Verdensråd for tida. Det er fordi eg observerer den djupe tillit som alt er bygd mellom den nåverande generalsekretæren, Olav Fykse Tveit, og staben – og sentralkomiteen.

Dette gjeld i forhold til alle dei tre relativt tydelege grupperingane eg oppfattar finst i denne forsamlinga. Den eine gruppa er representert ved *dei ortodokse*. Dei er innbyrdes på ingen måte ei homogen gruppe - og under dette møtet blei det meir enn tydeleg. Men det synest vera ein grunnleggande tillit til Olavs teologiske kompetanse og profil hos desse. Den andre gruppa er *klassiske økumenar*. Det er ei samansett gruppe og representerer dei som har ein slags eigarskap til KV. Der er det mange vestlege kyrkjeleiarar, men óg med innslag av folk både frå Afrika og Asia. Her ser ein aller tydelegast ei klar glede over at KV har fått ei leiing som saman ønskjer å foreta nødvendige endringar. Dei er ikkje alltid like einige i kva dette betyr, men ser behovet for endring. Den tredje gruppa er den som representerer ”*The Global South*”. Den er også samansett, men den har tydelege talspersonar som til dels målber kritiske synspunkt som ein del av forsamlinga tenker utan å uttala dei. Men heller ikkje denne gruppa uttrykker mistillit til dagens leiing i KV. Derimot har dei klare meldingar om historia som førte dit.

Omorganisering med eit bakteppe

Den mest kontroversielle saka under dette sentralkomitémøtet var KV's framtidige struktur og organisasjon. Det var her (kanskje med eitt unntak) dei sterkaste kjenslene kom fram. Og det var her det blei kravd verkeleg leiarskap å få til eit vedtak som fører ein heilt nødvendig omstillingsprosess nokre steg vidare.

To sentrale personar: Kyrkjeresident Tyrone Pitts frå USA og erkebiskop Anastasios frå Albania

Før møtet blei det arbeidd lenge med eit forslag til ein tydeleg omstrukturering av KV. Bakgrunnen er av økonomisk art, men også leiingsprinsipp og eit ønske om å finna strukturelle mønster som peikar framover, er vesentlege. Hovudpoenget her var å tydeleggjera

skiljet mellom styring – som blei lagt til generalforsamling og til sentralkomité, administrative vedtak - som blei lagt til eksekutivkomiteen, og den daglege administrasjonen av organisasjonen, som blei lagt til generalsekretæren/staben. I tillegg blei det foreslått ein mindre sentralkomité og sjeldnare m te. Det blei vidare foreslått at dei tre spora som førte til at KV i si tid blei skipa - og som har levd sitt liv innanfor KV, og samtidig litt uavhengig av det (ikkje heilt ulikt Det Norske Misjonsselskaps forhold til Den norske kyrkja): Faith and Order, Life and Work, Commission for World Mission and Evangelism og Act Alliance(!) - skulle få faste plassar i den nye styringsstrukturen.

Det var gjort eit grundig forarbeid f r møtet. Ein kommisjon samansett av folk fr  heile verda sto bak forslaget. Presentasjonen blei likevel gjort av tre personar med vestleg bakgrunn (fr  Finland, Storbritannia og USA). Dette gav grunn for den kritikken som blei gjennomgåande i møtet: Dette er eit forsøk på ei vestleggjering av KV, eit skjult ønske om   marginalisera det globale s r (gruppe tre), og ei modernisering i strid med kyrkjelege prinsipp for styring (nokre ortodokse). Inkluderinga av Act Alliance i vedtaksf re organ blei tolka som at vestlege NGO-arar fekk innverknad på kostnad av kyrkjer i Sør. Det er heilt klart at prosessen som førte til at færre generalsekretær gjekk av, var meir enn bare eit bakteppe. Det prega debatten og var tydeleg framme i dei uformelle samtalanane utanom plenumsm ta.

Likevel blei ein moderert versjon av forslaget losa i hamn. Det heng saman med fleire faktorar: N verande generalsekretær har så stor tillit at det ikkje er r d   henga ein skjult agenda på han. I tillegg viste både han og moderator Walter Altmann god leiing ved ikkje   gjera dette til eit prestisjesp rsm l og ved   gripa inn i samtalen på rette tidspunkt. Det andre er sterk vilje til   lytta til kva kritikken går ut på, ta omsyn til det og innarbeida det i forslaget slik det kom fram. Og det tredje at det finst personar som er gode til   skapa konsensus. Fleire afrikanske kyrkjeleiarar godtok ikkje "Global South"-argumentasjonen og gjekk inn for endringane. Eg lar meg igjen imponera av anglikanaren Agnes Aboum fr  Kenya som opptre med autoritet og er fullstendig urredd i møte med potensielt kompliserte saker.

Det var spenningar her, men det blei ført ein sivilisert samtale, og saka blei ført vidare på ein god måte i tråd med eit krevjande konsensusprinsipp. Ei ny arbeidsgruppe blei nedsett. Der er fleire personar frå den f rre gruppa, og dei skal med eit noko moderert mandat f ra dette arbeidet vidare.

KVs presidentar: Ei av sakene som vekte ein del kjensler, galdt dei såkalla presidentane i KV. Det er ein president for kvar region (verdsdel). Dette er langt på veg  restitlar, men det er tenkt slik at dei som er presidentar, er forplikta på både   synleggjera KV i sine verdsdelar og   stå for dei verdiane som KV representerer. Dette skjer i dag bare i beskjeden grad. Det blei fremja eit forslag om ein strammare definisjon av presidentane si oppgåva, og ei viss omlegging av valsystemet. Dette vekte motstand og blei oppfatta som eit forsøk på utidig straumlinjef rming. Men dette inngår likevel i mandatet til oppf lgingsgruppa.

Assembly

Arbeidet med   førebu neste generalforsamling tok også ein god del tid. Det er knyta ei viss spenning til korleis ein skal få til ei betre samankopling av andre økumeniske organs måte enn under sist generalforsamling. Men arbeidet går føre seg, og det er både entusiasme og vilje til   finna gode løysingar.

To forslag til Assembly-tema blei fremja av moderator i hans tale til komiteen: Dei var: "God of life, lead us to justice and peace", som legg vekt på kyrkjenes oppdrag i verda, og "In God's world, called to be one", som grip tilbake tilbake til KVs visjon. Generalsekretæren på si side f retrakk det andre, medan fleirtalet truleg ville halda fast på det første. Etter fleire

forsøk på å få til ei samankopling av dei to utan å lukkast på ein god måte, vedtok forsamlinga å halda fast på temaet: *“God of life, lead us to justice and peace”*.

Eit sentralt tema i begge innleiingstalane (moderator og generalsekretær) og i drøftinga av fleire av sakene, er forholdet mellom KV og ”the broader ecumenical movement”. Med det meiner ein dei delane av den kristne kyrkja som ikkje har fullt medlemskap i KV, men som på andre måtar har eit økumenisk engasjement: Den katolske kyrkja, dei evangelikale og pentekostale rørsleane, (gjerne eksemplifisert gjennom Global Christian Forum). Det er ei samstemt oppfatning i sentralkomiteen at dette må ein ta på alvor, og at dialogprosessane som er i gang, må styrkast. Målet må vera å få til betra samarbeidsrelasjonar og på sikt utvida medlemskap. Men dette ligg eit stykke fram. KV har temmeleg strenge medlemskapskriterier. Dette blei veldig tydeleg i debatten om *ei kyrkje*:

Midtausten og ELCJHL

Sentralkomiteen drøfta ein søknad om medlemskap i KV frå Den evangelisk lutherske kyrkja i Jordan og Det heilage landet (ELCJHL). Denne kyrkja oppfyller ikkje alle formelle kriteria for medlemskap i KV. Mellom anna blir det normalt kravd eit medlemstal på 50 000, medan denne kyrkja bare har ein brøkdel av det. Men på bakgrunn av kyrkjens strategiske betydning, hennar sterke og langvarige økumeniske engasjement og biskop Mounib Younans posisjon som president i LVF, innstilte eksekutivkomiteen på at ein her gjorde eit unntak frå regelen. Dette vekte kraftig debatt, og ikkje liten motstand m.a. frå representantar frå andre kyrkjer med sete i Jerusalem (med litt sterkare lydning enn det som er vanleg under Kyrkjemøtet i Dnk). Men etter ein del akkederer og samtalar utanfor møtesalen, blei saka losa gjennom relativt smertefritt. Dette viser kor kjenslevare forholda i Midtausten kan vera, og det viser også kor viktig det er med gode personlege relasjonar mellom administrasjonen i KV og lokale kyrkjeleiarar.

IEPC – og norsk/svensk innspel

Det store offentlege hendinga for KV i det komande året er fredsmøtet som skal finna stad i Jamaica i juni i år, International Ecumenical Peace Convocation (IEPC). Her reknar ein med at over 1000 kyrkjeleg baserte fredsaktivistar vil delta, og ei stor gruppe frå Noreg er påmeld. Dette kan bidra til fleire viktige ting. Viktigast er å styrka viljen til og trua på at ei fredelegare verd er mulig. Her blir grenselinjene mellom kyrkjeleg og politisk arbeid utfordra. Her blir sosialetikken sett på prøve, både i møte med den politiske røyndommen og maktforholda i verda slik dei er, og i forhold til ein genuin kyrkjeleg forankring - med eit håpsbodskap som ikkje bare kan uttrykka seg i politiske kategoriar, men har ein ekte diakonal basis og eit eskatologisk perspektiv.

For det andre kan det synleggjera noe av det sterke norske og nordiske engasjementet i denne saka. Saman med fleire svenske delegatar, og i nært samarbeid med Fernando Enns, ein tysk menonitt som blir lytta til langt utover si eiga gruppe av vestlege kyrkjeleiarar, fremja vi eit forslag om å arbeida for ei styrka regulering av våpenproduksjon og -sal i eigne land (svensk) og eit forslag om å forby handvåpen, på same måten som ein har oppnådd forbod mot klasebomber og landminer. (Her fekk eg god drahjelp frå engasjerte medarbeidarar i MKR). Desse forslaga blei lagt til dei fråsegna som sentralkomiteen kom med.

For det tredje kan det bidra til å synleggjera det gode og viktige arbeidet som blir utført av KV. Dette er eit krevjande prosjekt.

KV i det offentlege rommet

På same måten som mange organiserte kyrkjelege tiltak, har også KV vanskeleg for å trenga gjennom lyduren og få rettmessige mediedekking. Heller ikkje norske medier som gav brei

dekking då Olav blei valt til generalsekretær i KV, fann det bryet verdt å skriva om dette sentralkomitémøtet. Det var forståeleg nok, for det meste som føregjekk var av indremedisinsk art. Og det er heller ikkje slik at alt KV gjer, krev mediemerksemd. Men ein organisasjon som ønskjer å påverka den verda vi lever i, treng å bli høyrte også i det store offentlege rommet. Og der står ein overfor utfordringar framover.

Vegen vidare

Samtidig er eg rimeleg optimistisk på den økumeniske rørsles vegner. Det er fleire spennande prosessar som spelar saman og som gjer at eg trur KV framleis kan vera eit viktig instrument – i tre retningar:

Det første er sjølv visjonen: Å bygga bruar til einskap mellom kyrkjer som trur på den same treeine Gud, men som historia har ført på ulike vegar. Det andre er å hjelpa kyrkjer til å halda fast på trusgrunnlaget sitt, og ikkje gløyma at Jesu bøn om einskap dreier seg om at menneske skal kunna tru! Og det tredje er å ansvarleggjera kyrkjene både i forhold til kvarandre og i forhold til den verda vi er ein del av, til ansvarleg handling og til å bruka dei ressursane som trua vår faktisk gir oss tilgang til.

KV sit på ressursar som vil vera viktige i forhold til alle desse tre dimensjonane. Den første ressursen er generalsekretæren, Olav Fykse Tveit. Han ber med seg ein miks som gjer han truverdig i forhold til heile spekteret. Han har eit engasjement i forhold til einskapsarbeidet som bygger på teologisk tyngde og kompetanse. Han har vist vilje og evne til å kommunisera ope med dei gruppene som ofte har vore kritiske til KV fordi den evangeliserande dimensjonen er blitt for svak eller borte, og har personleg bygd bruar både til Lausanne-rørsle og pinserørsle. Og han har som KV-leiar vist stor evne til etisk refleksjon og vilje til handling i det offentlege rommet. Det er god samanheng mellom dette engasjementet og temaet for den kommande generalforsamlinga i Busan i Korea i 2013.

Samtidig skjer det ei sterk nedbygging av fiendebilete kyrkje-grupper imellom. Det betyr ikkje at økumeniske saker er løyste. Men fiendebiletet er – trass i homofilis spørsmål og mykje anna – av ein annan art enn for ein generasjon sidan. Store grupper nyare kyrkjesamfunn ønskjer organisert kontakt og samarbeid med kyrkjer med lengre historier, og mange av dei historiske kyrkjene har innsett at ein ikkje kan oppføra seg som om dei nyare rørsleane ikkje finst. Her er nok ennå store delar av Midtausten eit unntak (jf debatten om ELCJHLs medlemskap), men også der skjer endringar.

Det er vidare ei styrka erkjenning av at religion spelar ei viktig rolle i alle dimensjonar, og at vi som kyrkjer må bidra alt vi kan for å gi menneske mening, og å gi meininga ei retning som bygger bruar og ikkje murar, som er trygg og har basis, men ikkje ekstremistisk.

Det er i dette perspektivet at arbeidet med ei om- og nystrukturering av KV blir viktig. Målet må vera å gjera KV til ein reiskap som kan møta dagens og framtidens krav og utfordringar.

Eg er takksam til kyrkja for å ha gitt meg dette oppdraget og dette mandatet, og ser fram til det vidare arbeidet her.